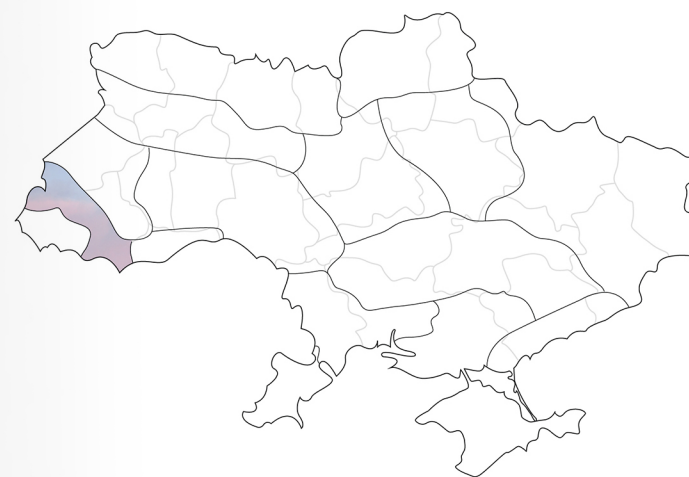

Карпати

Вид на гірський масив із метеостанції Пожижевська.

Marmaros Resgue Hut

Мармароси — гірський масив у Східних Карпатах. Висота гір тут коливається приблизно від 1 400 до 1 936 метрів. У долинах на захід і схід від гори Піп Іван Мармароський збереглися букові праліси, що входять до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Marmaros Rescue Hut — гірський притулок і волонтерський пошуково-рятувальний пост на полонині Струнги в Мармароському масиві, за 12 кілометрів від села Ділове. Тут рятують життя тим, хто загубився або ж потрапив у біду в горах. Співзасновниками прихистку є організатори походів Карпатами та провідники туристичних груп Богдан Фаштрига та Олексій Тригуб'як.

Раніше на Мармаросах не було місця, яке могло би допомогти туристам, які потрапили в небезпеку. Тому волонтери вирішили перетворити хату в горах на рятувально-пошуковий пост і навчати людей краще готуватися до зимових походів та орієнтуватися на місцевості. Крім рятувальної функції, притулок має також функцію навчальну й туристичну: його засновники використовують будинок як базу для проведення лавинних та фрірайд-навчань, для беккантрі-таборів.

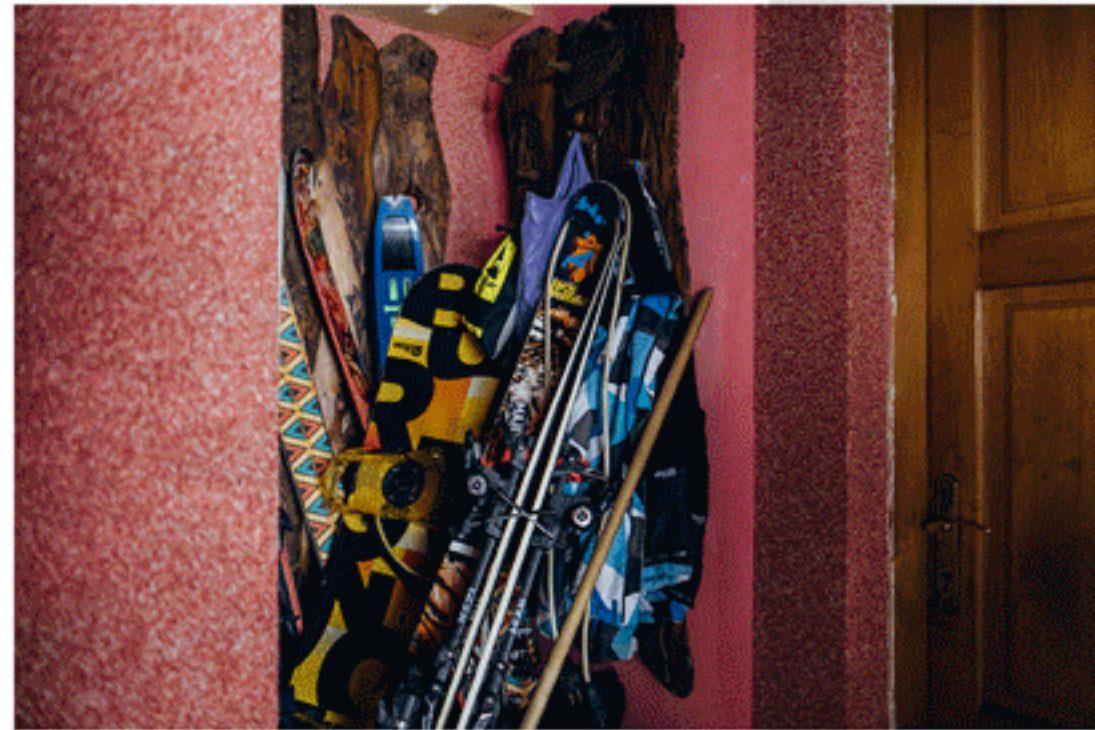
Рішенню волонтерів облаштувати гірський притулок і рятувальний пост також передували події лютого 2018 року. Тоді троє туристів йшли Мармароським хребтом. Дівчина зірвалася вниз, а її хлопець стрибнув за нею. Третя ж туристка побігла шукати допомогу.

Тепер Marmaros Rescue Hut працює на випередження потенційних небезпек. Олексій Тригуб'як наголошує, що факт існування цього будинку вже зменшує кількість можливих неприємностей, оскільки людям не потрібно нести вантажів. Вони можуть тут жити й ночувати. Крім цього, Богдан та Олексій регулярно виходять на схили, моніторять ситуацію й роблять свій внесок у створення інтерактивної карти лавинних профайлів у всіх Карпатах. Оскільки для безпеки туристів, які вибираються угори, важливо аналізувати сніг кожного разу після суттєвих змін погоди, щоби розуміти, що відбувається зі схилами й чого слід чекати.

Софія Соляр

121

Carpathian Cult

Після мандрів Європою Христина Буній вирішила присвятити себе дослідженню Карпат — регіону, в якому вона народилася і зростала. Так у 2018 році виник проєкт Carpathian Cult, що через архівні сімейні фотографії відкриває відомі й незвідані фрагменти карпатської культури. Завдяки особистому підходу до роботи дослідниця робить локальну етнографію доступнішою для суспільства.

Через фотографію Христина розповідає про особливості національного строю, притаманну карпатському регіону архітектуру, природу, ремесла, знакові події, традиції та побут жителів Карпат.

— Усе, що на фотографіях зазвичай зображено (приміром, одяг чи побутові елементи), створювалося людьми власноруч. Це унікальні елементи народного мистецтва та місцевої традиційної культури. І мені дуже подобається спостерігати за тим, як люди привносили красу в якісь побутові речі.

Нині Христина має понад чотири тисячі фотокарток із Гуцульщини, Буковини, Закарпаття та Бойківщини. Крім сімейних аматорських фото, публікує відскановані листівки, фотографії елементів традиційного одягу та прикрас, робіт художників та скульпторів, а також різноманітні книжкові ілюстрації.

Катя Акварельна

Carpathian Cult

Після мандрів Європою Христина Буній вирішила присвятити себе дослідженню Карпат — регіону, в якому вона народилася і зростала. Так у 2018 році виник проєкт Carpathian Cult, що через архівні сімейні фотографії відкриває відомі й незвідані фрагменти карпатської культури. Завдяки особистому підходу до роботи дослідниця робить локальну етнографію доступнішою для суспільства.

Через фотографію Христина розповідає про особливості національного строю, притаманну карпатському регіону архітектуру, природу, ремесла, знакові події, традиції та побут жителів Карпат.

— Усе, що на фотографіях зазвичай зображено (приміром, одяг чи побутові елементи), створювалося людьми власноруч. Це унікальні елементи народного мистецтва та місцевої традиційної культури. І мені дуже подобається спостерігати за тим, як люди привносили красу в якісь побутові речі.

Нині Христина має понад чотири тисячі фотокарток із Гуцульщини, Буковини, Закарпаття та Бойківщини. Крім сімейних аматорських фото, публікує відскановані листівки, фотографії елементів традиційного одягу та прикрас, робіт художників та скульпторів, а також різноманітні книжкові ілюстрації.

Катя Акварельна

Лиман. Традиції рибальського села

Село Лиман стоїть на колишньому Муравському шляху, який простягався з півдня України на північ, до кордону із Московською державою. Тут пробігали татари і повільно ступали чумацькі воли, а жителі села затагували пісню і йшли ловити рибу. Раніше тут у кожного в кінці городу був причал із човном. На озері ставили ятері (пастки для риби у вигляді натягнутої на циліндричний каркас сітки. — ред.). Хто зловив щось — міг продати, обміняти чи з'їсти. Подейкують, що в часи Голодомору лиманці виживали саме завдяки рибі.

Сьогодні, як і раніше, у Лимані варять голий борщ. «Голий» він тому, що туди не додають ні капусти, ні буряка. Людмила Баланюк, місцева майстриня оберегів, ділиться своїм рецептом:

— Голий борщ — це родилося у нас. Ловили велику рибу. І от в таку пору, коли вже є помідори, варять голий борщ. На шматки рубали голову — як навар була. Жабра (зябра. — ред.) прибиралися, щоб не було гіркоти. Багато цибулі, моркви, томату. Варять недовго, але довго настоюють у холодному місці, щоб був свій специфічний вкус. Це приємно їсти. Смакують у нас усі.

Інша давня лиманська традиція — в'язання віників із проса — також продовжує жити сьогодні. Родина Галини Чумаченко, завідувачки місцевої бібліотеки, в'яже віники вже кілька поколінь. Каже, що у Лимані зараз мало хто вирощує просо, тільки старожили.

Михайло Чубун